

5 Groenbeleid

Groen is erg belangrijk in de gemeente Naarden. Het groen is één van de bepalende factoren voor het karakter en de uitstraling van de gemeente en de wijken. De aanwezigheid van een grote hoeveelheid volwassen bomen geeft de gemeente een statige en rijke sfeer. Dat gekoppeld aan het groen rondom de Vesting zorgt ervoor dat niet alleen in de Vesting het historische karakter aanwezig is maar dat dit ook in de omliggende wijken wordt benadrukt. De verschillende groenstructuren en het (privé) groen in de wijken geven de gemeente een vriendelijke en luxe uitstraling die door de bevolking erg gewaardeerd wordt.

De gemeente wil graag het karakter van de gemeente ook in de toekomst behouden. De groenstructuur heeft hierin een belangrijke rol. De groenstructuren zijn, naast de stedenbouwkundige opzet, de dragers van de sfeer en het karakter van de gemeente. Dit betekent dan ook dat de groenstructuren duurzaam moeten zijn ingericht en dat extra aandacht en zorg besteed moet worden aan het beheren en verbeteren van deze groenstructuren. Daarnaast is voldoende kwalitatief hoogwaardig groen in de wijken een must. Met name in wijken met een beperkte hoeveelheid privé groen zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat het aanwezige groen de kwaliteit van de openbare ruimte verhoogd. Om de kwaliteiten en kansen van de gemeente Naarden verder te ontwikkelen zijn in dit groenstructuurplan thema's zoals behoud en ontwikkeling van groen, bewust uitgeven van groen en burgerparticipatie uitgewerkt.

Daarnaast is het gewenst de inrichting en het beheer af te stemmen op de functie en het gebruik van de openbare ruimte. In het centrum ligt de nadruk vooral op de Vesting als toeristische trekpleister en de uitgaansgelegenheden, terwijl de woon- en werkomgeving zoals de bedrijventerreinen en woonwijken een heel andere functie hebben. Het gebruikte groen in deze gebieden moet passen bij de functie en het gebruik van de openbare ruimte. Datzelfde geldt voor het beheer en onderhoud. In de Vesting en op de sterlocaties wordt een hoger verzorgingsbeeld verwacht dan op een bedrijventerrein of aan de rand met het buitengebied. Het

is noodzakelijk in een nader op te stellen groenbeheerplan deze differentiatie van het beheer van de openbare ruimte verder uit te werken en het gewenste verzorgingsbeeld per gebied te bepalen.

5.1 Ecologie

Openbaar groen speelt een belangrijke rol bij ecologie. Naarden heeft in het verleden veel nadruk gelegd op de aanwezigheid van ecologie in de gemeente. In de jaren '90, toen het vorige groenstructuurplan is vastgesteld, wilde men het stedelijk groen op een ecologische manier benaderen. Uitgangspunt was dan ook "Het zo goed mogelijk handhaven of ontwikkelen van de oorspronkelijke betrekkingen tussen mensen, dieren en planten". Dit heeft geresulteerd in een grote hoeveelheid initiatieven vanuit de gemeente om het stedelijk groen ecologischer in te richten.

Nu, 15 jaar later, zien we dat de goede bedoelingen om zoveel mogelijk ecologie in de stad te creëren niet in alle gevallen het gewenste resultaat hebben.

Knelpunten in ecologische groen zijn:

- Het ecologisch ingerichte groen ligt vaak verspreid door de kern waardoor ze geen directe onderlinge relatie hebben
- Het groen is vaak te kleinschalig om daadwerkelijk van enige betekenis te zijn voor flora en fauna.
- De ecologische inrichting geeft de burgers soms niet het gewenste verzorgingsbeeld van hun leefomgeving.

Deze knelpunten maken duidelijk dat een nieuwe visie op ecologie in de stad noodzakelijk is. In deze paragraaf wordt deze visie op hoofdlijnen beschreven door criteria aan te geven waaraan het ecologisch groen in de gemeente Naarden moet voldoen. Daarnaast geeft de tweede paragraaf aan hoe het dagelijks beheer van het openbaar groen kan worden uitgevoerd met toepassing van de Flora- en Faunawet.

5.1.1 Visie op de ecologie in woon- en werkomgeving

Naarden ligt als stedelijke eenheid tussen grote ecologisch aantrekkelijke gebieden als het Gooimeer, Naardermeer en het polderweidelandschap (Vechtstreek en Eemvallei). De kern zelf heeft vooral rondom de Vesting (Vestingwallen en schootsvelden) veel ruimte voor ontwikkeling van ecologie. Vanuit de ontwikkelingsvisie Ecolint is deze zone dan ook aangegeven als corridor tussen het Gooimeer en Naardermeer. Deze functie sluit goed aan bij de visie op de gewenste groenstructuur. De verdere ontwikkeling van het Ecolint zal dan ook in de toekomst blijven plaatsvinden.

Bij ecologie in de woonwijken van Naarden ligt de nadruk op educatie en aantrekkelijkheid voor burgers. Een goed voorbeeld hiervan is de kikkerpoel die is aangelegd in De Fortlanden. Naast de ecologische functie is de kikkerpoel ook aantrekkelijk voor kinderen en sluit de natuurlijke uitstraling van de poel aan op de belangrijke ecologische functies van de groene rand van de wijk.

Een ecologische inrichting van het groen blijft beperkt tot de grotere groeneenheden zoals het groen rondom de Vesting, het Ecolint en de groene rand rondom de wijk Naarderwoonbos. Deze groeneenheden hebben allemaal een relatie met omliggend ecologische groen of ze zich bevinden op de overgang met het buitengebied. Aansluitend daarop vormen de bermen langs ontsluitingswegen en de spoorlijn door middel van extensief beheer een belangrijke ecologische dooradering van de kern.

5.1.2 Groenbeheer en Flora- en Faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het beschermen van inheemse soorten (vastgelegd in 3 tabellen) en elementen/objecten door het verbieden van handelingen die tot verstoring, verontrusting en dergelijke leiden. De Flora- en faunawet biedt de mogelijkheid om voor reguliere onderhoudswerkzaamheden (bestendig beheer) een vrijstelling van de ontheffingsplicht te krijgen mits wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Versillende organisaties hebben een gedragscodes opgesteld om beheer volgens de Flora- en faunawet in de praktijk mogelijk te maken. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft de gedragscode "bestendig beheer van gemeentelijke groenvoorzieningen" van de Vereniging Stadswerk Nederland en de Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieners (VHG) in december 2007 goedgekeurd. Gemeenten doen er verstandig aan het gebruik van deze of een soortgelijke gedragscode te implementeren in de organisatie.

Het uitvoeren van werkzaamheden volgens de gedragscode is noodzakelijk wanneer onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd aan groenvoorzieningen van de gemeente Naarden waar (mogelijk) beschermde soorten voorkomen.

Wanneer hierbij wordt gehandeld volgens de gedragscode, wordt schade aan (lokale) populaties van beschermde dieren en planten voorkomen of tot een minimum beperkt.

Volgens de gedragscode dient de opdrachtgever informatie over de aanwezige (waardevolle) flora en fauna in het besteksgebied aan te leveren. De opdrachtgever geeft hierbij de beschermingsstatus aan en hoe deze soorten te beschermen. De opdrachtnemer dient op zijn beurt aan te geven hoe hij zijn werkzaamheden af stemt op deze flora en fauna en instrueert hierover zijn medewerkers. Dit wordt door de opdrachtnemer (bijv. aannemer of eigen dienst) in een plan van aanpak vastgelegd. Tijdens de uitvoering legt de aannemer vervolgens waarnemingen van flora en fauna en de hieruit voortkomende wijzigingen van het beheer vast. Na uitvoering van de werkzaamheden vindt een evaluatie plaats, waarbij wordt bekeken of wijziging van het plan van aanpak noodzakelijk zijn.

De volgende aspecten spelen daarbij een rol:

Taken opdrachtgever (gemeente):	Taken opdrachtnemer:
Inzichtelijk hebben waar specifieke natuurgebieden liggen en beschermde plant- en diersoorten voorkomen.	Aantoonbare deskundigheid op het gebied van FF in relatie met de onderhoudswerken
Informatie over de aanwezigheid van bijzondere soorten, hoe deze soorten te beschermen, te behouden of te ontwikkelen.	Toepassen gedragscode en gebruik maken van informatie opdrachtgever (voorkomen van soorten)
Monitoring en evaluatie van de werkzaamheden	Rapportage en evaluatie van uitgevoerde onderhouds-maatregelen en terugkoppeling naar de opdrachtgever
Calamiteiten afhandelen met LNV	Signalering calamiteiten die het naleven van de gedragscode onmogelijk maken en terugkoppeling naar opdrachtgever

Het is voor de gemeente dus van belang dat zij weet op welke locaties mogelijk beschermde soorten aanwezig zijn. Dit kan bijvoorbeeld worden vastgelegd op een natuurwaardenkaart. Hierop wordt middels een inventarisatie aangegeven waar flora en fauna onderhoudswerkzaamheden beïnvloeden. Door dit periodiek te herhalen (3 tot 5 jaar) kan de gemeente tijdig informatie verstrekken aan aannemers.

Als tijdens werkzaamheden wordt geconstateerd dat flora en fauna die niet op de natuurwaardenkaart is aangegeven kan de uitvoering van de werkzaamheden in overleg met de opdrachtgever worden aangepast. Een gedegen kennis van flora en fauna is bij de uitvoerende partij dus nadrukkelijk van belang. Wanneer werkzaamheden door de eigen dienst worden uitgevoerd moeten zij ook tot op zekere hoogte kunnen beoordelen of waardevolle flora en fauna aanwezig is.

Actiepunten Ecologie

- Vaststelling van de gedragscode voor bestendig beheer door de raad en implementatie binnen de gemeentelijke organisatie.

5.2 Snippergroen en uitgiftebeleid

Snippergroen is openbaar groen van ondergeschikte betekenis, dat geen essentieel onderdeel vormt voor de groenstructuur van een wijk. Bij de uitgifte van verkoopbaar snippergroen vervult de gemeente zelf een actieve rol. De uitgifte van snippergroen vindt plaats volgens het *aanbodmodel*. Dit betekent, dat individuele verzoeken van burgers om snippergroen aan te kopen worden afgewezen.

5.2.1 Criteria voor uitgifte

Groen neemt een belangrijke plaats in bij de inrichting en beleving van de openbare ruimte in Naarden. Niet al het gemeentelijke groen is echter bepalend voor de groene uitstraling. Met name kleine restpercelen of 'overhoeken' leveren de gemeente soms meer (beheertechnische) problemen op dan dat ze werkelijk bijdragen aan de kwaliteit van de woonomgeving. In wijken met voldoende groen (zie paragraaf 1.4.1) kan onder bepaalde voorwaarden groen worden uitgegeven. Hiervoor zijn onderstaande criteria opgesteld.

- Het moet gaan om overig groen. Dit is openbaar groen van ondergeschikte betekenis en bevindt zich niet in de stads- of wijkgroenstructuur.
- Op het perceel zijn geen bijzondere- dan wel monumentale bomen aanwezig.
- De verbreding van de zijtuin mag niet meer bedragen dan 5 meter en de diepte van de achtertuin niet meer dan 10 meter.
- Fiets- en wandelroutes die **niet specifiek** zijn bestemd voor ontsluiting van aangrenzende woningen e.d. dienen in het openbaar groen te blijven liggen. Ook doorgaande (spoor)wegen dienen in het openbaar groen te blijven liggen. Voor beiden geldt dat binnen de bebouwde komgrenzen een 'buffer' van minimaal 3 meter van toepassing is en buiten de bebouwde komgrens minimaal 5 meter.
- Uitgifte mag niet leiden tot verkeersonveilige situaties.
- Uitgifte mag niet leiden tot onbeheerbare groenstroken.
- In het perceel mogen geen kabels en/of leidingen liggen.
- Uitgifte mag niet leiden tot onbeheerbare groenstroken en versnippering van het groenbeheer. Uit te geven groen dient dan ook altijd te bestaan uit een aaneengesloten perceel of als samenhangend geheel van meerdere percelen.

Overige relevante zaken

- Uitgifte vindt slechts plaats aan de eigenaren van aanliggende percelen. Bij huurwoningen wordt de grond alleen verkocht aan de verhuurder.
- De grondprijs wordt vastgesteld aan de hand van het taxatiemodel. Jaarlijks wordt deze geïndexeerd.
- Uitgifte vindt plaats met in acht name van de algemene verkoopvoorwaarden en de van toepassing verklaarde bijzonder verkoopvoorwaarden.
- In de begeleidende brief die bij de verkoopaanbieding wordt verzonden wordt uitdrukkelijk vermeld dat het niet zondermeer zal zijn toegestaan de grond te bebouwen, aangezien deze in beginsel een 'groenbestemming' heeft.

5.2.2 Uitgiftebeleid: aanbodmodel

De gemeente Naarden hanteert voor het uitgeven van groen het beleid dat uitgifte plaatsvindt bij uitwerking van groenactieplannen. Dit heeft er toe geleid dat de afgelopen jaren al veel groen is uitgegeven.

Regelmatig worden door burgers buiten de vaststelling van een groenactieplan verzoeken ingediend om niet structureel groen aan te kopen. Gelet op het uitgiftebeleid worden deze incidentele verzoeken doorgaans afgewezen of buiten behandeling gelaten.

Inhoudelijk gaat het om de volgende verzoeken:

- De strook grond is al eerder aangeboden in het kader van een groenactieplan. Van het aanbod is toen geen gebruik gemaakt. Het verzoek wordt afgewezen, omdat het aanbod eenmalig was;
- De strook grond is niet eerder aangeboden, omdat in het groenactieplan de strook niet is aangemerkt als verkoopbaar. Het verzoek wordt afgewezen, omdat de strook grond essentieel is voor de groenstructuur van de wijk.
- De strook groen is gelegen in een wijk, waarvoor nog geen groenactieplan is vastgesteld. Het verzoek wordt buiten behandeling gelaten, omdat vaststelling van de groenstructuur in de wijk op de planning staat. Afhankelijk van de vaststelling van het groenactieplan zal door de gemeente zelf voor de strook grond al dan niet een aanbod worden gedaan.

Het snippergroen verkoopbeleid kan als volgt worden samengevat:

- Het snippergroen verkoopbeleid is een *actief* verkoopbeleid van de gemeente. Dit houdt in, dat individuele aanvragen tot aankoop worden afgewezen en dat de gemeente zelf de te verkopen stroken groen aanbiedt;
- Het aanbod van de gemeente is in beginsel eenmalig. Dat wil zeggen, dat als van het aanbod geen gebruik is gemaakt binnen de daarvoor gestelde termijn, daarop in een later stadium niet alsnog een beroep kan worden gedaan;
- Bij een aanbod van aaneengesloten percelen vindt verkoop pas plaats, als alle eigenaren het aanbod daadwerkelijk hebben geaccepteerd (*aaneengesloten verkoop*).

Verkoop of verhuur

Naast verkoop van groen werd in het verleden ook regelmatig groen te huur aangeboden. Van deze verhuurde percelen is niet meer geheel duidelijk om welke hoeveelheid het gaat. Daarnaast zijn afspraken over het beheer en aansprakelijkheid niet te achterhalen. Met als gevolg dat de gemeente vaak onverwacht voor extra kosten komt te staan als blijkt dat bijvoorbeeld gemeentelijke bomen op deze gronden gevaar of schade opleveren.

Geconstateerd is dat het gaat om een groot aantal percelen waarvan de verhuurafspraken niet duidelijk zijn. Het is wenselijk een stappenplan op te stellen om deze percelen in kaart te brengen, de huurcontracten op te zeggen en de huurders indien mogelijk (volgens de uitgiftecriteria) een koopcontract aan te bieden.

5.2.3 Handhaving en illegaal gebruik

Naast dat het door het verhuur van gronden niet altijd mogelijk is gemeente grond van particuliere gronden te onderscheiden, draagt ook het illegaal gebruik van gemeente gronden hieraan bij. We spreken over illegaal gebruik van gemeentegrond als grond bij de (particuliere) tuin getrokken is en er tussen particulier en gemeente geen afspraken zijn gemaakt over ingebruikname van de grond. Omdat deze gronden onrechtmatig in gebruik zijn genomen zal de gemeente actie moeten ondernemen voor het alsnog sluiten van een

koopcontract of het terugvorderen van de groen.

Het uitbannen van het illegale gebruik heeft een aantal redenen:

- rechtsongelijkheid ten opzichte van inwoners die wél een aanvraag indienen om grond te mogen kopen.
- het recht op terugvordering na een gebruik van vele jaren verjaard. In het overgrote deel van de gevallen betreft deze verjaringstermijn 20 jaar.

Verjaring heeft tot gevolg dat de kwaliteit van de openbare ruimte afneemt, aangezien de grond geen publieke functie meer heeft. Daarnaast kan het problemen opleveren bij toekomstige reconstructie of herinrichting omdat geen gebruik gemaakt kan worden van de grond. Wanneer de grond wel nodig is zal deze teruggekocht moeten worden. Om verjaring te voorkomen wil de gemeente illegaal gebruik actief aanpakken. Hiervoor moet handhavingsbeleid opgesteld worden. Dit heeft een aantal voordelen:

- Het handhaven van een illegale situatie kan beter worden gemotiveerd. Er kan namelijk naar het handhavingsbeleid worden verwezen.
- Minder risico op een juridische procedure of aansprakelijkheidsstelling wegens onrechtmatig handelen. Wanneer wordt gehandeld volgens een vastgesteld beleid zal minder snel een beroep worden gedaan op willekeur en handelen in strijd met het zorgvuldigheids- en vertrouwensbeginsel.
- In het handhavingsbeleid kunnen prioriteiten worden vastgelegd. Er kan doelgericht en doeltreffend worden opgetreden.
- Gepubliceerd beleid biedt de burger duidelijkheid, wat een politieke en maatschappelijk draagvlak voor handhaving creëert.
- Consistent en consequent uitgevoerd handhavingsbeleid werkt preventief.

Bij herinrichting en reconstructies zal illegaal gebruik direct worden aangepakt, aangezien in deze situaties de gehele inrichting van de openbare ruimte wordt herzien.

Actiepunten Snippergroen en uitgiftebeleid

- Opstellen stappenplan verhuurde gemeentegronden
- Opstellen integraal handhavingsbeleid gericht op het terugvorderen en in de toekomst voorkomen van illegaal grondgebruik.

5.3 Burgerparticipatie/ inspraak

Burgers beleven en maken gebruik van het groen in hun woonomgeving. Het is dan ook belangrijk dat de (her)inrichting aansluit bij de wensen van de bewoners. Afhankelijk van de soort en de plaats van de plannen in de groenstructuur kunnen burgers in meer of mindere mate gevraagd worden naar hun mening of wensen. Voor de mate van meepraten door burgers wordt verwezen naar hoofdstuk 2 groenstructuur.

Burgerparticipatie en inspraak kunnen op verschillende manieren plaatsvinden. Onderstaand schema geeft een overzicht van de communicatiemethoden en eventuele werkwijzen die toegepast kunnen worden in verschillende onderdelen

Communicatie Methode	Doel	Werkwijze	Toepasbaar bij:
Informatie verstrekking	Burgers informeren	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informatie bijeenkomst ▪ Folder/ artikel 	Stadstructuur, Wijkstructuur en overig groen
Raadpleging	Burgers laten reageren op een (concept) plan	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inspraakbijeenkomst 	Wijkstructuur en overig groen
Inventarisering	Burgers vooraf betrekken bij nieuwe plannen en hun mening/ wensen opnemen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gesprekken ▪ Schouw ▪ Vragenlijst/ enquête 	Wijkstructuur en overig groen
Samenwerking	Burgers en gemeente werken samen bij uitvoering van inrichting en beheer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zelfbeheercontracten ▪ Adoptie van groen 	Overig groen

van de groenstructuur. (schema is getoetst aan de discussie-notitie voor wijkgericht werken van juli 2008)
 Bij raadpleging (en in mindere mate ook bij inventarisering) kan de gemeente burgers vragen om voorstellen te doen voor inrichting. Een risico daarbij is dat de voorstellen sterk uiteenlopen, niet aansluiten bij de visie van de gemeente of tegenstrijdig zijn met wet- en regelgeving. Om ervoor te zorgen dat de plannen haalbaar en uitvoerbaar zijn kan de gemeente burgers keuzemodellen voorleggen. Bijvoorbeeld: In een woonstraat moeten nieuwe bomen worden

aangeplant. De straat is smal en de bomen komen in de verharding te staan. De gemeenteambtenaren stellen vanuit hun vakkennis een lijst op van enkele boomsoorten die op deze plaats aangeplant kunnen worden. De bewoners van de straat kiezen uit deze lijst een boomsoort.

De samenwerking tussen burgers en gemeente bij uitvoering van inrichting en beheer is een vooruitstrevende methode die vanuit de gemeente vraagt om een gedegen voorbereiding (administratief en coördinerend) en veel verantwoordelijkheid bij burgers weglegt. Deze methode zal alleen worden toegepast bij zeer specifieke projecten. Bijvoorbeeld bij nieuwbouw- of totale renovatie projecten.

Een andere samenwerkingsvorm tussen gemeente en bewoners is de samenwerking met woningbouwverenigingen. In 2008 is een eerst samenwerkingsproject met succes afgerond. De gemeente ziet de samenwerking met de woningbouwvereniging als een positieve ontwikkeling die in de toekomst voortgezet gaat worden.

Naast deze communicatie methodes voor- of tijdens een project is het ook belangrijk om als gemeente tussentijds te weten wat er speelt onder de bevolking en met burgers de dialoog hierover aan te gaan. Door middel van open interactie met burgers kan de gemeente inventariseren waar zich knelpunten voordoen of welke acties van de gemeente gewaardeerd worden door de burgers. Met deze informatie kan de gemeente nog beter inspelen op de wensen van burgers.

Actiepunten Burgerparticipatie/ inspraak

- Verder ontwikkelen/ structureren van de samenwerking met de woningstichting.
- Uitvoering van een pilot/proef met een communicatiemethode om de dialoog met burgers op gang te brengen

Eerdere projecten waarbij burgers inspraak hebben gehad.

5.4 Andere beheergerelatieerde beleidsonderwerpen

Naast de hiervoor beschreven beleidsthema's zijn er andere beleidsonderwerpen die kort aandacht vragen in dit groenstructuurplan. Deze beleidsonderwerpen hebben een zijdelingse relatie met het beheer van het openbaar groen.

5.4.1 Afhandeling meldingen

Regelmatig krijgt de gemeente Naarden van burgers meldingen en verzoeken voor het aanpassen en repareren van elementen in de openbare ruimte. Deze meldingen komen binnen in het meldingsstelsel waarna hieraan een prioriteit wordt gehangen. De categorieën die voor het openbaar groen van belang zijn, zijn hieronder weergegeven.

Meldingssoort	Subcategorie	Prioriteit
Netheid	Afval	
	Zwerfafval	2 werkdagen
	Volle afvalbak	0 werkdagen
	Overige	5 werkdagen
Beheerbaarheid	Groenvoorzieningen	
	Verzoeken schoffelwerkzaamheden	5 werkdagen
	Verzoeken snoeien	5 werkdagen
	Loshangende takken zonder gevaar	5 werkdagen
(Verkeers)veiligheid	Speeltoestellen	
	Regulier onderhoud	2 werkdagen
	Bestrating	
Veiligheid	Boomwortels drukken bestrating op	5 werkdagen
	Groenvoorzieningen	
	Loshangende takken met gevaar	1 werkdagen
Volledigheid	Speeltoestellen	
	Gevaarlijke situaties	1 werkdagen
	Straatmeubilair	
	Reparaties	1 werkdagen

In het schema is onderscheid gemaakt in de meldingssoorten Netheid, Beheerbaarheid, Veiligheid en Volledigheid. Meldingen die te maken hebben met veiligheid en volledigheid hebben een hogere prioriteit dan de andere

meldingen. Zo moeten gevaarlijke situaties binnen de dag van de melding worden opgelost, kunnen meldingen over het reguliere onderhoud of zwerfafval binnen 2 werkdagen worden verholpen en is het voor andere meldingen mogelijk na contact met de melder op langere termijn een oplossing te zoeken.

De werking van het meldingsstelsel wordt als goed ervaren. Meldingen kunnen binnen de gestelde tijd worden verwerkt en ook de terugkoppeling binnen de gemeente en naar de melder verloopt goed. Een aandachtspunt is het preventief voorkomen van meldingen. Door op de juiste momenten onderhoudswerkzaamheden (bladruimen, schoffelen e.d.) uit te voeren kunnen klachten worden voorkomen. In het nader op te stellen groenbeheerplan zal de planning van onderhoudswerkzaamheden worden uitgewerkt.

5.4.2 Ziektebestrijding

In bomen en beplanting komen regelmatig ziektes en plagen voor. Ze beïnvloeden de groei van de beplanting en zijn meestal voor mensen van geen betekenis. Soms hebben ziekte en plagen echter als resultaat dat de beplanting sterk achteruitgaat in gezondheid en daardoor een gevaar kan opleveren voor mensen. Omdat dit vooral voorkomt bij bomen zal in het op te stellen bomenbeleidsplan hier verder op ingegaan worden.

5.4.3 Gebruik chemische middelen

De gemeente Naarden heeft lange tijd geen gebruik gemaakt van chemische middelen bij het beheer van de openbare ruimte. Enige jaren geleden is echter de afweging gemaakt chemische middelen weer toe te passen op verhardingen om daarmee de kosten voor onkruidbestrijding te verlagen. Dit heeft tot gevolg gehad dat in het huidige beheer chemische onkruidbestrijding plaatsvindt op verhardingen, volgens de wettelijke kaders. In beplanting worden alleen incidenteel chemische middelen gebruikt voor het insmeren van stobben (bijv. acacia's en populieren vanwege opschot en lepziekte) bij het afzetten van beplanting.

Het gebruik van chemische middelen wordt vanwege de schadelijke milieueffecten steeds meer aan banden gelegd. De Europese en landelijke overheid leggen steeds meer beperkingen op ten aanzien van het gebruik van

chemische middelen op verhardingen en in beplanting. Gebruik bij bepaalde weersomstandigheden, registratie en toegepaste werkmethode zijn daar voorbeelden van. Daarnaast zijn veel middelen die in het verleden gebruikt werden niet meer toegelaten en zijn voor de wel toegestane middelen wettelijke gebruikseisen opgesteld.

Het is dan ook te verwachten dat over geruime tijd het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in beplanting en op verharding wordt verboden. De gemeente Naarden zoekt daarom naar een vervangende bestrijdingsmethode om het onkruid op verhardingen tegen te gaan. Een voorbeeld hiervan is het gebruik (sinds 2002) van Herbifoam in de Vesting. Daarnaast is onlangs een proef gedaan met een middel op basis van azijn.

Naast een vervangende bestrijdingsmethode is preventief bestrijden van onkruidgroei een belangrijk uitgangspunt. Door de openbare ruimte in te richten op chemischvrij beheer worden de mogelijkheden voor onkruidgroei verkleind. Preventieve inrichting kan plaatsvinden door minimale toepassing van obstakels en bomen in verharding en het beperken van de voeglengte van verharding. In beplanting kan onkruidgroei worden teruggedrongen door het toepassen van gras en gezonde beplanting met een hoge sluitingsgraad van het plantvak.

Actiepunten Beheergerelateerde beleidsonderwerpen

- Discussie binnen de gemeentelijke organisatie over het gebruik van chemische middelen
- Bij ontwerp en (her)inrichting van de openbare ruimte preventieve onkruidbestrijding als een uitgangspunt meenemen.

6 Aandacht- en actiepunten

Met het vastleggen van de gewenste groenstructuur en het opstellen van beleid heeft de gemeente Naarden een goede basis gelegd voor de inrichting en beheer van het openbaar groen. Om de bepaalde visie over langere tijd te realiseren is het noodzakelijk vervolgstappen te ondernemen. De vervolgstappen zijn hieronder nogmaals opgesomd.

Om deze actiepunten van de groenstructuur uit te voeren is het noodzakelijk deze verder te detailieren en dit af te stemmen met de bewoners en buurtplatforms, volgens het daarvoor in paragraaf 5.3 beschreven beleid. Bij de uitwerking van de actiepunten kan aangesloten worden bij het wijkgerichtwerken.

In het hoofdstuk groenbeleid zijn voor verschillende beheer- en beleidsthema's voorstellen gedaan voor verbetering van het groenbeleid. Deze verbeteringen zijn als actiepunten beschreven. Als vervolg op het groenstructuurplan zullen deze actiepunten uitgewerkt gaan worden. Naast deze actiepunten is ook de verdere uitwerking van het groenstructuurplan in een op te stellen groenbeheerplan van belang voor de verbetering van het groenbeheer.

6.1 Aandachtspunten groenstructuur

Wijk	Aandachtspunten
Naarden Vesting	<ul style="list-style-type: none">De buitenrand is aan de noordzijde erg dicht beplant en heeft daardoor een gesloten uitstraling. De buitenrand is eigendom van de Rijksgebouwendienst en zal in de toekomst opener gemaakt worden waardoor de beleefbaarheid van de Vesting ook hier verbeterd.
Componistenkwartier	<ul style="list-style-type: none">De hofjes creëren achterkanten met anonieme groenvlakken.De vijver heeft een besloten rand met weinig zicht op het water. Door de vijver opener te maken wordt het zicht op de vijver en de beleefbaarheid van het water verbeterd. Daarbij kan ook een versterking van de boomstructuur plaatsvinden.
Rembrandtpark	<ul style="list-style-type: none">De aantrekkelijkheid van het water is beperkt. Dit kan verbeterd worden de uitstraling van de vijver te verbeteren en aantrekkelijk te maken voor burgers. (Dit aandachtspunt is ook opgenomen in het Waterplan)
Oranje Nassaupark Noord	<ul style="list-style-type: none">Het enkele gemeentegroen nabij het kruispunt bestaat uit grove en hoge heesters die niet passen bij het royale beeld van deze wijk. Een aanpassing in het beplantingstypen is dan ook wenselijk.Het veldje met de grote bomen heeft veel massa, waardoor de onderbeplanting (vooral gras) is verdwenen. De bomen zijn van bijzondere waarde en een renovatie is op dit moment dan ook niet wenselijk. Bij uitval van bomen kan het veld opnieuw worden ingericht met een gesloten onderbeplanting
Oranje Nassaupark Zuid	<ul style="list-style-type: none">Het groen nabij verzorgingshuis 'Ravelijn' heeft een rommelige uitstraling en dient heringericht te worden.

Wijk	Aandachtspunten
Ministerpark	<ul style="list-style-type: none"> De kleine groenelementen op hoekpunten en aan koppen van woningen zijn matig van kwaliteit. Dit kan verbeterd worden door het toepassen van goed gesloten beplantingsvakken.
De Fortlanden	<ul style="list-style-type: none"> Geen aandachtspunten aanwezig.
Naardermeerkwartier	<ul style="list-style-type: none"> Enkele groenelementen zijn van matig van kwaliteit. Dit kan verbeterd worden door het toepassen van goed gesloten beplantingsvakken.
Vierhoven	<ul style="list-style-type: none"> De grote groeneenheden hebben een rommelige uitstraling die verbeterd kan worden door het dunnen van beplanting en aanplanten van lagere beplanting De beplanting langs het water is erg gesloten. Door deze opener te maken verbetert de beleving van het water.
Keverdijk	<ul style="list-style-type: none"> Verschillende kleine groenvakken zijn van slechte kwaliteit en dienen gerenoveerd te worden
Jac. P. Thuissepark	<ul style="list-style-type: none"> Verschillende kleine groenvakken zijn van slechte kwaliteit en dienen gerenoveerd te worden
Naarderwoonbos	<ul style="list-style-type: none"> De wijk heeft een erg geïsoleerde ligging met weinig zicht van buiten af en geen duidelijke orientatie. Dit kan voor buitenstaanders als ongewenst worden ervaren. Een aanpassing is echter niet wenselijk vanwege het besloten karakter van de wijk
Bos van Bredius	<ul style="list-style-type: none"> Tijdige vervanging van de boomstructuren
Valkeveen	<ul style="list-style-type: none"> Geen aandachtspunten aanwezig
Bedrijvenpark Gooimeer Noord	<ul style="list-style-type: none"> Het bedrijventerrein kent een hoge parkeerdruk die ook op het groen drukt.
Bedrijvenpark Gooimeer Zuid	<ul style="list-style-type: none"> Veel bedrijven hebben op eigen terrein groen aangebracht. Dit conflicteert met de bestaande groenstructuur. Wanneer de bedrijven meer betrokken worden bij de groeninrichting kunnen deze op elkaar afgestemd worden. De extensief beheerde bermen geven een rommelige uitstraling. Een intensiever maaibeheer kan dit verbeteren. Het bedrijventerrein kent een hoge parkeerdruk die ook op het groen drukt.

6.2 Actiepunten groenbeleid

Beleids thema's	Actiepunten
5.1 Ecologie	<ul style="list-style-type: none"> Vaststelling van de gedragscode voor bestendig beheer door de raad en implementatie binnen de gemeentelijke organisatie.
5.2 Snippergroen en uitgiftebeleid	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen stappenplan verhuurde gemeentegronden. Opstellen integraal handhavingbeleid gericht op het terugvorderen en in de toekomst voorkomen van illegaal grondgebruik.
5.3 Burgerparticipatie en inspraak	<ul style="list-style-type: none"> Verder ontwikkelen en structureren van de samenwerking met de woningstichting. Uitvoering van een pilot/proef met een communicatiemethode om de dialoog met burgers op gang te brengen.
5.4 Andere beheergerelateerde onderwerpen	<ul style="list-style-type: none"> Discussie binnen de gemeentelijke organisatie over het gebruik van chemische middelen. Bij ontwerp en (her)inrichting van de openbare ruimte preventieve onkruidbestrijding als uitgangspunt meenemen.

7 Samenvatting

Groen is steeds belangrijker in onze drukke samenleving. Investeren in groen is dan ook noodzakelijk en kan zowel direct als indirect leiden tot aanzienlijke besparingen op kosten voor gezondheidszorg, veiligheid, wonen en recreatie. Enkele voorbeelden waaruit blijkt wat groen voor mensen doet zijn hier weergegeven: (bron: www.groenforumnederland.nl)

- Een woonomgeving waarin groen en water gecombineerd worden, verhoogt de waarde van onroerend goed.
- Een groene werkomgeving leidt tot minder ziekteverzuim, tot een grotere inzet en inventiviteit van werknemers.
- Uitzicht op een groene omgeving in bijvoorbeeld een zieken- of verpleeghuis versnelt het herstelproces
- Groen in de woonomgeving maakt wandelen, fietsen en hardlopen aantrekkelijk. En lichaamsbeweging is gezond!

De gemeente Naarden erkent het belang van groen. Het groenstructuurplan is opgesteld om het groen in de gemeente te beschrijven en vast te leggen, zodat waardevolle groenstructuren beschermd en behouden worden en waar nodig versterkt. En er gelijktijdig een eenduidige aanpak ligt voor al het groen binnen de gemeente zowel qua inrichting als beheer.

Groenstructuur

Het karakter van de wijken in de gemeente Naarden wordt niet alleen gevormd door wegen- en bebouwingspatronen. Ook de aanwezigheid van groen draagt in grote mate bij aan het karakter van een kern. Voor de gemeente Naarden zijn drie groenniveaus aangegeven met als doel het vaststellen en beschermen van de bestaande structuren en het ontwikkelen van de gewenste groenstructuur.

Stadsstructuur	Representatief groen van belang voor de gehele gemeente Naarden. Bijvoorbeeld als historische element of benadrukking van ontsluiting van de kern.
Wijkstructuur	Functioneel of structuurbepalend groen met een gebruiksfunctie voor de gehele wijk
Overig groen	Groen wat belangrijk is voor direct aanwonende maar geen meerwaarde heeft voor de totale stad of wijk.

De gewenste groenstructuur is een ideaalbeeld voor het toekomstige groen. De verschillende onderdelen van de groenstructuur hebben binnen de gemeente op de eerste plaats een structurerende werking, doordat belangrijke ontsluitingswegen worden benadrukt en stedenbouwkundige structuren worden ondersteund. Daarnaast draagt het groen bij aan een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Het biedt de mogelijkheid tot recreatie en is aantrekkelijk voor ecologie maar groen kan ook een bijdrage leveren aan educatie en sociale contacten. Deze functies maken dat groen een belangrijk onderdeel vormt van de gemeente en sterk bijdraagt aan de kwaliteit van de woonomgeving.

De gemeente Naarden staat bekend om haar historische Vesting, die nog in zeer goede staat verkeerd en waar groen een belangrijke rol speelt in de uitstraling van de Vesting. Naast de Vesting kent Naarden verschillende uitbreidingswijken met elke een eigen karakter. Het groen in deze wijken heeft een sterke relatie met de ontstaansgeschiedenis van de wijken.

Om tot de gewenste groenstructuur te komen zijn per wijk enkele aandachtspunten opgesteld waaraan de gemeente de komende tijd zal gaan werken.

Groenbeleid

Naast het vastleggen van de gewenste groenstructuur zijn in het groenstructuurplan ook een aantal beleidsthema's uitgewerkt die belangrijk zijn bij het dagelijks beheer van het groen.

Ecologie

Naarden ligt als stedelijke eenheid tussen grote ecologisch aantrekkelijke gebieden als het Gooimeer, Naardermeer en het polderweidelandschap. De kern zelf heeft vooral rondom de Vesting veel ruimte voor ontwikkeling van ecologie. De ontwikkelingsvisie Ecolint sluit aan bij de gewenste groenstructuur en zal dan ook verder worden ontwikkeld.

Ook in de woonwijken komen ecologische waarden voor. De nadruk ligt hierbij op educatie en aantrekkelijkheid van het ecologisch groen voor burgers. Daarnaast blijft binnen de bebouwde kom van Naarden de ecologische inrichting beperkt tot de grotere groeneenheden zoals het groen rondom de Vesting, en de groene rand rondom de wijk Naarderwoonbos. Deze gebieden hebben een sterke relatie met omliggende ecologische gebieden of ze zijn een overgang naar het buitengebied.

Bij ecologie in de woonwijken van Naarden ligt de nadruk op educatie en aantrekkelijkheid voor burgers. Een goed voorbeeld hiervan is de kikkerpoel die is aangelegd in De Fortlanden. Naast de ecologische functie is de kikkerpoel ook aantrekkelijk voor kinderen en sluit de natuurlijke uitstraling van de poel aan op de belangrijke ecologische functies van de groene rand van de wijk. Aansluitend daarop vormen de bermen langs ontsluitingswegen en de spoorlijn door middel van extensief beheer een belangrijke ecologische dooradering van de kern.

Om de flora en fauna in Nederland te beschermen is de Flora- en faunawet opgesteld. Deze wet beschermt inheemse soorten door het verbieden handelingen die tot verstoring, verontrusting en dergelijke. Het beheer van openbaar groen kan door de Flora- en faunawet bemoeilijkt worden, daarom is een vrijstelling opgesteld die het mogelijk maakt bestendig beheer uit te voeren als gewerkt wordt volgens een vastgestelde gedragscode. De gemeente Naarden zal een gedragscode vaststellen en deze binnen de gemeentelijke organisatie implementeren.

Snippergroen en uitgiftebeleid

Regelmatig worden door burgers verzoeken ingediend om delen van de openbare ruimte in gebruik te mogen nemen. Deze aanvragen betreffen in de meeste gevallen de aankoop van openbaar groen. Om deze verzoeken te kunnen beoordelen zijn criteria opgesteld waaraan uit te geven groen moet voldoen. Zo wordt voorkomen dat versnippering van groen plaatsvindt of structuurgroen wordt uitgegeven. Verhuur van groen is voor de gemeente niet wenselijk.

In het verleden heeft regelmatig verhuur van gronden plaatsgevonden. Van deze huurovereenkomsten zijn echter maar beperkte gegevens beschikbaar waardoor het wenselijk is een stappenplan op te stellen om deze percelen in kaart te brengen, de huurcontracten op te zeggen en de huurders indien mogelijk (volgens de uitgiftecriteria) een koopcontract aan te bieden. Het is voor de gemeente niet wenselijk in de toekomst nog huurcontracten met burgers af te sluiten.

Naast dat het door het verhuur van gronden niet altijd mogelijk is gemeente grond van particuliere gronden te onderscheiden, draagt ook het illegaal gebruik van gemeente gronden hieraan bij. Omdat deze gronden onrechtmatig in gebruik zijn genomen zal de gemeente actie moeten ondernemen voor het alsnog sluiten van een koopcontract of het terugvorderen van de groen. Om verjaring te voorkomen wil de gemeente illegaal gebruik actief aanpakken. Hiervoor moet handhavingsbeleid opgesteld worden.

Burgers beleven en maken gebruik van het groen in hun woonomgeving. Het is dan ook belangrijk dat de (her)inrichting aansluit bij de wensen van de bewoners. Afhankelijk van de soort en de plaats van de plannen in de groenstructuur kunnen burgers in meer of mindere mate gevraagd worden naar hun mening of wensen. In het schema op de volgende pagina zijn enkele communicatiemethoden omschreven die in verschillende situaties gebruikt kunnen worden. Aansluitend op het groenstructuurplan zal als proef een communicatiemethode uitgevoerd worden om zo de dialoog met burgers op gang te brengen.

Communicatie Methode	Doel	Werkwijze	Toepasbaar bij:
Informatie verstrekking	Burgers informeren	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Informatie bijeenkomst ▪ Folder/ artikel 	Stadstructuur, Wijkstructuur en overig groen
Raadpleging	Burgers laten reageren op een (concept) plan	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inspraakbijeenkomst 	Wijkstructuur en overig groen
Inventarisering	Burgers vooraf betrekken bij nieuwe plannen en hun mening/wensen opnemen.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gesprekken ▪ Schouw ▪ Vragenlijst/ enquête 	Wijkstructuur en overig groen
Samenwerking	Burgers en gemeente werken samen bij uitvoering van inrichting en beheer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zelfbeheercontracten ▪ Adoptie van groen 	Overig groen

Naast de directe samenwerking met burgers heeft er in 2008 ook een samenwerking plaatsgevonden met een woningbouwvereniging. De gemeente ziet de samenwerking met de woningbouwvereniging als een positieve ontwikkeling die in de toekomst voortgezet gaat worden.

Andere beheergerelateerde beleidsonderwerpen

Naast de hiervoor beschreven beleidsthema's zijn er andere beleidsonderwerpen die kort aandacht vragen in dit groenstructuurplan. Deze beleidsonderwerpen hebben een zijdelingse relatie met het beheer van het openbaar groen.

1. Regelmatig krijgt de gemeente Naarden van burgers meldingen en verzoeken voor het aanpassen en repareren van elementen in de openbare ruimte. Deze meldingen worden via het meldingsstelsel in de gemeentelijke organisatie uitgezet. De werking van dit stelsel wordt als goed ervaren. Een aandachtspunt is het preventief voorkomen van klachten. Door op de juiste momenten onderhoudswerkzaamheden (bladruimen, schoffelen e.d.) uit te voeren kunnen klachten worden voorkomen. In het nader op te stellen groenbeheerplan komt dit onderwerp ook aan bod.

2. In bomen en beplanting komen regelmatig ziektes en plagen voor. Deze kunnen een achteruitgang van de beplanting tot gevolg hebben en daardoor gevaar opleveren voor burgers. Omdat dit vooral voorkomt bij bomen zal in het op te stellen bomenbeleidsplan hier verder op ingegaan worden.
3. De gemeente Naarden heeft lange tijd geen gebruik gemaakt van chemische middelen bij het beheer van de openbare ruimte. Enige jaren geleden is echter de afweging gemaakt chemische middelen weer toe te passen op verhardingen om daarmee de kosten voor onkruidbestrijding te verlagen. Op dit moment wordt het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen nog beperkt toegestaan maar het is te verwachten dat over enige tijd het gebruik wordt verboden. De gemeente Naarden zoekt daarom naar een vervangende bestrijdingsmethode om het onkruid op verhardingen tegen te gaan. Naast een vervangende bestrijdingsmethode is preventief bestrijden van onkruidgroei een belangrijk uitgangspunt bij ontwerp en (her)inrichting van de openbare ruimte.

Conclusie en vervolg

Met het vastleggen van de gewenste groenstructuur en het opstellen van beleid heeft de gemeente Naarden een goede basis gelegd voor de inrichting en beheer van het openbaar groen. Om de bepaalde visie over langere tijd te realiseren is het noodzakelijk de in het groenstructuurplan genoemde aandachts- en actiepunten uit te voeren.

Als vervolg op het groenstructuurplan zullen deze actiepunten uitgewerkt gaan worden. Naast deze actiepunten is ook de verdere uitwerking van het groenstructuurplan in een op te stellen groenbeheerplan van belang voor de verbetering van het groenbeheer.

8 Bijlagen